

КУР'АН* - ОДЛОМЦИ

БРАЧНО ПРАВО

Глава II—220. Немојте се женити идолопоклоницама дотле док не почну вјеровати. Боља је вјерујућа робинја него идолопоклоница слободна, баш кад би вам ова и милија била. Не дајте ваше кћери идолопоклоницима прије но што узвјерују. Више ваља један вјерујући роб него слободан невјерник, баш кад би вам и милији био.

Глава IV—26. Немојте се женити женама које су биле супруге ваших отаца; то је бешчашће, то је гнусоба и рђав обичај; са свијем тијем пустите нека остане оно што је већ свршено.

Глава IV —27. Забрањено вам је да се жените вашим материма, вашим кћерима, вашим сестрама, вашим теткама; вашим нећакама (кћерима ваше браће или ваших сестара), вашим материма које су вас одојиле (дојиљама), онијем с којим сте једно млијеко сисали, материма ваших жена, дјевојкама повјеренијем вашем чувању, кћерима жена са којима ви живовасте. Али ако ви с њима нијесте живовали, неће бити никаква зла ако их узмете за жене. Такође немојте се женити кћерима ваших синова које сте родили, ни двијема сестрама. Ако је дјело свршено, Бог ће бити благ и милосрдан.

Глава IV —28. Није вам допуштено да се жените женама које имају мужеве, изузимајући онијем које вам узбуду допале руку као робинје: то је закон Божји и погледу на вас. У осталом, допуштено вам је да идете и даље, ако ви у то желите употребити ваша добра; али свагда живећи чедно и не предајући се развратности. Оној са којом сте живјели дајте обећану прћију; -В ово је обавезно. Нема никакве кривице чинити погодбе, преко онога што закон прописује. Бог је пун знања и мудрости.

Глава IV —29. Онај који не узбуде доста богат да се ожени чуванијем и вјернијем женама, узмеће вјерних робинја. Бог зна ваше вјеровање. Ви се сви рађате једни од других (и од Адама, општег оца). Не жените се робинјама без допуштења њиховијех господара. Правично им дајте прћију. Нека су поштене, нека избјегавају развратност, и нека не имају милосника.

Глава IV —30. Ако последије удадбе оне учине прељубу, нека се осуде на половину казне одређене слободнијем женама. Овај закон (правило) установљен је у корист онога који се боји да неће погријешити останувши нежењен. Али ако би сте се уздржали, то би било заслужније. Бог је благ и милосрдан.

Глава XX IV —31. Нареди женама које вјерују да обарају своје очи и буду умјерене и уздржљиве, да не допуштају да се од њиховијех украса види што, осим што је напољу, да велом покривају своја прса, да показују своје украсе само својим мужевима или својим очевима, или очевима својих мужева, својим синовима или синовима својих мужева, својој браћи или синовима своје браће, синовима својих сестара или женама овијех, или својим робовима или мушким слугама којима не требају жене, дјеци која још не познају полне дијелове женине. Нека жене не машу ногама тако да покажу своје сакривене украсе. Ваша срца обратите к

Богу, да бисте били срећни.

Глава XXIV—32. Жените оне који још нијесу ожењени, ваше честите служитеље вашим служавкама; они су сиромашни, Бог ће њих обогатити благом своје милости; јер је Бог неизмјеран, он зна све.

Глава XXIV—33. Нека они који не могу наћи себи друга за своје сиромаштине, живе уздржљиво, док их Бог не буде обогатио својом милошћу. Ако неки од ваших робова заиште у вас писмено ослобођење, дајте му га, ако га сматрате достојна тога. Дајте им нешто од онијех добара која је вама Бог подарио. Немојте нагонити ваше служавке на обљубу, ради тога да би вама прибавиле пролазна добра овога свијета, ако оне желе чувати своју чедност. Ако их неко на то присили, Бог ће њима опростити, јер бијаху принуђене; он је благ и сажалив.

Глава XXIV—55. Ваше супруге могу се открити пред својим очевима својом дјецом, својим нећацима и њиховијем женама, и пред својим робовима. Бојте се Господа, он је свједок свијех ваших дјела.

Глава II—226. Они који се буду уздржавали од својих жена имаће рока четири мјесеца да размишљају, те да се олако не раставе од својих жена. Ако се у томе времену поврате к њима, Бог је благ и милосрдан.

Глава II—227. Ако је развод тврдо одлучен, Бог све зна и чује.

Глава II—228. жене распуштене чекаће да протеку три мијесечна чишћења прије него се преудаду. Оне не треба да крију оно што је Бог створио у њиховој утроби, ако вјерују у Бога и у пошљедњи дан. Праведније је да их мужеви, кад су оне у томе стању, опет узму к себи ако желе добро. Жене спрам својих мужева, а ови спрам својих жена, треба да се поштено владају. Мужеви су један степен више својих жена. Бог је силан и мудар.

Глава II—229. Распуштање може бити два пута. Задржавате ли вашу жену, понашајте се према њој часно; отпустите ли је, отпустите је великодушно. Није вам допуштено присвајати оно што сте им дали, ако бисте се бојали да нећете очувати Божије границе. Ако се бојите да их нећете очувати, неће за вас нијед- нога бити икаква гријеха у свему оном што жена буде радила да се откупи. Такове су границе Богом постављене. Немојте их преступити, јер ко престу-пи бојје границе, неправедан је.

Глава II—230. Ако муж своју жену отпусти три пута, није му допуштено да је опет узме прије него се она буде удала за другог мужа, и прије него је овај муж буде такође отпустио. Неће бити никаква гријеха ни за једно од њих двоје, ако се помире, мислећи да ће моћи очувати границе Бојје. Такове су границе које Бог јасно поставља људима који разумију.

Глава II—231. Кад отпуштате жену, и кад дође час да је отпустите, задржите је поступајући са њом поштено, али је отпустите великодушно. Не-мојте је силом задржавати у намјери да јој учините какву неправду; онај који тако ради, ради сам противу себе. Немојте се играти учењима Бојјим, и сјећајте се доброчинства Бојјих, књиге и мудрости које је он спустио на вас, и којима вам он даје опомене. Бојте се њега, и знајте да он све зна.

Глава II—232. Кад отпустите ваше жене, и кад оне буду дочекале одре-ђено вријеме, немојте им сметати да опет не везују брачне везе са својим мужевима, ако се двоје супруга сложе у оном што им се чини поштено. Овај се савјет даје онијема између вас који вјерују у Бога и у пошљедњи дан: то је достојније и пристојније. Бог све зна, а ви не знате.

Глава II—233. Распуштене матере дојиће своју дјецу двије пуне годи-не, ако отац захтијева да вријеме буде потпуно. Отац дјетета обавезан је да се поштеним начином стара о храни и одјећи жениној. Нека нико не буде обременен преко

његове могућности: нека мати не буде оштећена ради својега дјетета, а тако ни отац. Очеви наследници обавезан је на исте дужности. Ако супрузи хтједну одбити дијете (прије рока) добровољним пристанком, и пошто су се споразумљели, то неће бити никакав гријех. Ако вам је повољније предати вашу дјецу дојиљи, неће бити никаква зла у томе, под погодбом да плаћате оно што сте обрели. Бојте се Бога, и знајте да он све види.

Глава IV—23. О вјерни! није вам допуштено да се начините наследници ваших жена преко њихове воље, нити да им забраните да се удају (кад сте их ви отпустили), да бисте им одузели један дио онога што сте им ви дали, осим ако оне буду учиниле очевидно срамотно дјело. Будите добри и у вашим поступцима спрема њих. Ако међу вашим женама има спрема којих имате одвратности, могуће је да ви имате одвратности спрема једне ствари у коју је Бог положио неко неизмјерно добро.

Глава LVIII—4. Они који отпуштају своје жене по прописаном правилу вјечнога развода, а по том узму ријеч натраг, ослободиће једнога роба прије него двоје раздвојених супруга почну понова живјети заједно. Тако вам се то прописује, а Бог је обавијештен о оном што ви радите.

НАСЛЕДНО ПРАВО

Глава IV—8. Људи треба да имају дио од имања која оставе њихови очеви и матере и њихови ближњи (сродници); жене такође треба да имају дио од онога што оставе њихови очеви и матере и њихови ближњи. Било наследство крупно или мале вриједности, њима припада један одређени дио.

Глава IV—9. Кад су сродници, сирочад и убоги присутни дијељењу, подајте им што год од тога, и вајек им благу и поштену ријеч говорите.

Глава IV—10. Нека они који се боје да ће иза себе оставити нејаке дјеце пазе на оно што они сами раде; нека се боје Бога и имају праву ријеч.

Глава IV—11. Они који неправедно прождиру наследство сирочади уносе ватру у своје утробе, и једнога ће дана бити спржени жестоким пламеном.

Глава IV—12. Бог вам заповиједа, у дијељењу ваших добара између ваше дјеце, да момку дате дио двије дјевојке; ако има само дјевојака, и ако их буде више од двије, оне ће имати двије трећине од онога што отац остави; ако има само једна, она ће примити половину. Отац и мати умрлога имаће свако шестину од онога што човек остави, ако је он оставио једно дијете; ако не остави ни једно дијете, и крвни га сродници наслиједе, мати ће примити једну трећину; ако од браће узима, мати ће имати једну шестину, пошто се подмире завјештаји и дугови завјештачеви. Ви не знате ко вам је кориснији, ваши сродници или ваша дјеца. Такви је закон Божји. Бог је пун знања и мудрости.

Глава IV—13. Вама људима, половина онога што оставе ваше жене, ако немају дјеце; а ако оставе дјеце ви ћете имати четвртину, послје завјештања које оне буду учиниле и послје плаћенијех дугова.

Глава IV—14. Оне (жене, ваше супруге), имаће четвртину од онога што ви (њихови супрузи), оставите, послје завјештаја које ви ћете учинити и послје плаћенијех дугова, ако ви немате дјеце; а ако ви имате дјеце, оне ће имати осмину од наследства послје завјештаја које ви ћете учинити и послје плаћенијех дугова.

Глава V—105. О вјерни; свједоджбе међу вама, кад се некоји од вас нађе на смрти и хтедне начинити завјештање, чиниће се овако: Узмите два честита чељадета између вас или између других ако сте на некој страни удаљенијој од вашег места а биједна смрти вас снађе; ви ћете их обадвоје зауставити послје

молитве, па ако о њима још сумњате, тражићете да положи ову заклетву: Нећемо продати нашу свједоджбу ни по какву цијену, ни самим нашим родитељима, и нећемо утајити нашу свједоджбу, јер бисмо били злочинци.

Глава V—106. Ако би се случајно та два свједока огријешили о истинитост, два друга завјештачева рођака и из броја оних који су пронашли кривоклетство, биће стављена на место прве двојице. Они ће пред Богом положити заклетву овим ријечима: Наша је свједоджба истинитија него свједоджба прве двојице; ми не говоримо ништа неправично, иначе бисмо ми били у броју зликоваца.

Глава V—107. По овом уређењу лакше ће постићи да људи право свједоче; јер ће се бојати да последице њихове свједоджбе не изиђе друга свједоджба. Бојите се дакле Бога и слушајте га; он не руководи зликовце.

ОБЛИГАЦИОНО ПРАВО

Глава II—276. Они који гутају плод велике камате устаде, на дан вас-крса, као онај кога је ђаво опоганио својим додиром. А то с тога што они веле: Камата је исто што и продаја. Бог је допустио продају, он је забранио камату. Онај до кога буде допрла ова опомена Божја, и који буде учинио крај тој неправди, добиће опроштај за оно што је било; тада ће његова су-бина зависити од Бога. Они који се буду вратили камати биће предани ватри у којој ће вавијек остати.

Глава II—277. Бог уништава велику камату, а с великом каматом умножава награду милостиња. Бог мрзи сваког невјерног човјека и злочинца. Они који вјерују и чине добра дјела, који свршавају молитву и дају милостињу, примиче награду од својега Господа, страх се неће спустити на њих, и они неће бити уцвијељени.

Глава II—278. О вјерни! Бојте се Бога и одустаните од оног камате што вам још остаје, ако сте вјерни.

Глава II—279. Ако то не урадите, ето вам рата од стране Бога и његовог посланика. Ако се покајете, главница вам још остаје. Немојте оштетити никога, и ви нећете бити оштећени.

Глава II—280. Ако вам је дужник у незгоди, причекајте док му се стање буде поправило. Ако му опростите његов дуг, тиме ћете бити заслужнији, ако то знате.

Глава II—281. Бојте се дана у који ћете се вратити Богу, у који ће свака душа бити награђена по својим дјелима; тога дана неће нико бити оштећен.

Глава II—282. О ви који вјерујете! кад се задужите дугом који вам ваља платити у одређени рок, ставите га на писмено. Нека га писар вјерно стави на писмено. Нека писар не одрече написати по знању које му је Бог дао; нека пише, а дужник нека говори; нека се боји свога Господа, и нека не окрњи ни најмању ствар. Ако дужник није при својој свијести, ако иде у слабе овога свијета, или ако није у стању да сам казује, нека његов заштитник (или његов пријатељ) вјерно казује у мјесто њега. Призовите два свједока изабрана међу вама; ако не нађете два човјека, призовите само једнога и двије жене између особа способнијех за свједочење, тако да би друга могла посвједочити ствар, ако би једна заборавила. Свједоци не треба да одрекну положити свједочанство, кад се год то од њих буде захтијевало. Не пропуштајте стављати на писмено дуг, био мали или велик, назначујући рок плаћања. То поступање правичније је пред Богом, згодније за свједочење, и подесније да отклони сваку врсту сумње, осим ако роба није пред вама, и ви је будете давали из руке у руку: онда ту неће бити гријеха ако нагодбу не ставите на писмено. Призовите свједоке при вашим нагодбама, и не чините насиље ни писару ни свједоку; ако га учините, ви сте учинили злочин. Бојте се Бога: он вас обавјештава, а он је обавјештен о свијем стварима.

Глава II—283. Ако сте на путу и не можете наћи писара, има мјеста залогама. Но кад један повјери другом неку ствар, нека онај којему је залога повјерена врати залогу недирнуту; нека се боји Бога, својега Господа. Немојте одрећи свједочење; ко год одрече, има покварено срце. Но Бог познаје ваша дјела.

Глава II—284. Све што је на небесима и на земљи Божје је; износили ви ваша дјела на јавност или их крили, он ће вам о њима тражити рачуна; он ће опростити ономе коме хтједне, а казниће онога кога хтједне. Бог је свемоћан.

КРИВИЧНО ПРАВО

Глава V—42. што се тиче крадљивца и жене крадљиве, ви ћете им руке одсијецати за одмаштење дјела њиховијех руку; за казну која долази од Бога; али Бог је моћан и мудар.

Глава IV—19. Ако ваше жене учине срамотно дјело, позовите четири свједока. Ако се њихова свједочанства сједине против њих, затворите их у кућама док их смрт не снађе, или док им Бог не прибави начин да се избеаве.

Глава IV—30. Ако послѣје удадбе оне учине прељубу, нека се осуде на половину казне одређене слободнијем женама. Овај закон (правило) установљен је у корист онога који се боји да неће погријешити останувши не-жењен. Али ако бисте се уздржали, то би било заслужније. Бог је благ и милосрдан.

Глава XVII—34. Избјегавајте прељубу, јер је то стидна ствар и рђав пут.

Глава XXIV—2. Ви ћете ударити по стотину бичева прељубном човјеку и прељубној жени. Нека вас сажалење не спријечава у извршењу овога прописа Божијега, ако ви вјерујете у Бога и у посљедњи дан. Нека се казна извршује у присуству извјеснога броја вјернијех.

Глава XXIV—3. Прељубни човјек треба да се жени једино прељубном женом или идолопоклоницом, а прељуба жена треба да се уда само за прељубна човјека или за идолопоклонике. Вјернијем су забрањене те брачне свезе.

Глава XXIV—4. Они који изнесу оптужбу противу поштенијех жена, не могавши извести четири свједока, биће кажњени са осамдесет удараца бичем; поврх тога, ви нећете никада примити њихово свједочанство ни у чему, јер су то зликовци;

Глава XXIV—5. Ван ако се покају за своје злочинство, и узвладају се примјерно; јер је Бог благ и милосрдан.

Глава XXIV—6. Они који буду окривљавали своје жене, а који не узмогну извести других свједока осим себе, четири ће се пута заклети пред Богом, да говоре истину.

Глава XXIV—7. А пети пут, призваће на себе проклетство Божје, ако су слагали.

Глава XXIV—8. Неће се одредити никаква казна жени, која се закуне пред Богом четири пута, да је њезин муж слагао.

Глава XXIV—9. А пети пут, призваће на себе гњев Божји, ако је истина оно што је казао њезин муж.

Глава XXIV—10. Да није неисцрпне милости Божје и његова милосрђа он би вас одмах казнио; али њему је мило опраштати, и он је милосрдан.

Глава XXXIII—30. О жене пророкове! ако која од вас учини какво срамно дјело, које би било доказано, Бог ће удвоstrучити њезину казну; то је лако Богу.

Глава IV—94. Зашто би један вјерни убио другога вјернога, осим ако је то нехотично? Онај који нехотично убије једнога вјернога, биће дужан да ослободи једнога вјернога роба, и да породици убијенога плати цијену крвнине законом одређене, осим ако би породица ту количину (новац за крвнину) претворила у

милостињу. За убиство једног верног од непријатељског народа, даће се слобода једному вјерному робу. За убиство једнога чељадета из савезничког народа, ослободиће се један вјерујући роб, и прописана крвнина платиће се родбини убијенога. Онај који не нађе роба да откупи, два ће мјесеца узастопце постити. Ето испаштања установљених Бо-гом мудријем, паметнијем.

Глава IV —95. Онај који једнога вјернога хотимично убије имаће пакао за награду; он ће у њему вјечно становати. Бог, ражљућен на њега, про-клеће га и осудити на страшну муку.

СУДСКИ ПОСТУПАК — ДОКАЗНА СРЕДСТВА

Глава V—91. Он вас неће казнити за малу погрјешку у вашим заклетвама, али он ће вас казнити ради озбиљнијех обавеза ваших које бисте прекршили; а ваше испаштање за такав прекршај биће или храна десеторици просјака, храна средње врсте и таква какву ви дајете вашим укућанима, или пак њихово одијело, или пак ослобођење једнога роба. Онај који не узбуди у стању да подмири ту казну, постиће три дана. Такав ће бити откуп вашим прекрше-нијем заклетвама, кад се будете заклели. Дакле испуњавајте ваше заклетве. Тако вам Бог објављује своје знакове, да бисте били благодарни.

Глава LXVIII—17. Ми смо их окушали (Мечане) као што негда окушасмо власнике баште, кад се оно заклеше да ће њезино воће обрати рано сјутра дан.

Глава LXVIII—18. Они се заклеше неограничено.

Глава II—282. О ви који вјерујете! кад се задужите дугом који вам ваља платити у одређени рок, ставите га на писмено. Нека га писар вјерно стави на писмено. Нека писар не одрече написати по знању које му је Бог дао; нека пише, а дужник нека говори; нека се боји свога Господа, и нека не окрњи ни најмању ствар. Ако дужник није при својој свијести, ако иде у слабе овога свијета, или ако није у стању да сам казује, нека његов заштитник (или његов пријатељ) вјерно казује у мјесто њега. Призовите два свједока изабрана међу вама; ако не нађете два човјека, призовите само једнога и двије жене између особа способнијех за свједочење, тако да би друга могла посвједочити ствар, ако би једна заборавила. Свједоци не треба да одрекну положити свједочанство, кад се год то од њих буде захтијевало. Не пропуштајте стављати на писмено дуг, био мали или велик, назначујући рок плаћања. То поступање правичније је пред Богом, згодније за свједочење и подесније да отклони сваку врсту сумње, осим ако роба није пред вама, и ви је будете давали из руке у руку; онда ту неће бити гријеха ако нагодбу не ставите на писмено. Призовите свједоке при вашим нагодбама, и не чините насиље ни писару ни свједоку; ако га учините, ви сте учинили злочин. Бојте се Бога: он вас обавјештава, а он је обавијештен о свијем стварима.

Глава IV—134. О вјерни! будите тачни вршиоци правде кад пред Богом свједочите, па морали свједочити и противу вас самијех, противу ваших родитеља, противу ваших ближњих, било пред богатим било пред убогим. Бог је ближе него ви и богатому и убогом. Немојте ићи за вашим страстима, да не залутате. Ако ви не хтједнете свједочити, ако се устежете, знајте да је Бог обавијештен о ономе што ви радите.

Глава V—11. О ви који вјерујете! нека вас мржња не занесе да сврнете с праве стазе. Будите правични: правичност је близу побожности. Бојте се Бога, јер он познаје ваша дјела.

**) Куран је основни извор шеријатског права — света књига која садржи божанске прописе које је Мухамед објавио народу. Коран садржи разноврсне про-писе: верске, моралне, правне (брачно, породично, наследно, кривично право и др.) Читав текст Корана није објављен одједанпут. Први преписи објављени су у Меки 611. године н.е., а касније су сукцесивно објављивани све до 633. године, када се знао читав текст Корана.*

Коран је састављен из 114 глава — сура; суре се деле на изреке — ајете. У Корану има око 6.000 изрека. Изреке су углавном верског и моралног карактера, свега око 500 изрека регулише друштвене и правне односе, но чак и ови прописи имају више морални него правни карактер, јер има доста одредаба које су по карактеру препоруке. За повреду права кривац мора бити кажњен ако не од државних органа, онда од бога на »другом свету«.

У Корану нема никаквог система; изреке нису сврстане према садржини већ према дужини изреке и времену објављивања, с тога се правни прописи налазе разбацани у ћелом тексту Корана. Осим тога, постоје и многе противуречности и понављања изрека.

С обзиром да је Коран одражавао услове и прилике једног ужег подручја Арабљанске државе, са ширењем Ислама настала је потреба да се мења односно допуњује Коран, зато су као допуна Корану настали и други извори Шеријатског права.